

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I: Basile C. Papazoglu cu Constantin Țiminache ș. a.*

Curtea de apel din București, secțiunea I: G. Antonescu cu Elena Dumitriu Oțotoș și alții.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 23 Septembrie 1913

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

Basile C. Papazoglu cu Constantin Țiminache ș. a.

RAPORT. — DONAȚIUNI DEGHIZATE. — TIPUL DONAȚIUNILOR INDIRECTE. — ART. 751 C. CIV.

PROBA CU MARTORI ȘI PREZUMȚIUNI. — MASA SUCCESORALĂ. — DOVADĂ. — ART. 751 C. CIV.

1° Donațiunile deghizate, care sunt tipul donațiunilor indirecte, sunt supuse la raport potrivit art. 751 c. civ.

2° Prezumțiunile fiind admisibile în drept ori de câte ori e admisibilă proba cu martori, urmează că instanțele de fond au tot dreptul să utilizeze aceste mijloace de dovadă legale spre a-și forma convingerea când este vorba de dovedirea masei successorale și de ceea ce comoștenitorii au a raportat, față cu imposibilitatea în care s'au găsit de a-și procura probe scrise.

No. 509. — Respins recursul făcut de Basile C. Papazoglu, în contra deciziei No. 63 din 1910 a Curții de apel din București, secția IV, în proces cu Constantin Țiminachi și alții¹⁾.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier I. Stambolescu.

S'au ascultat d-nii avocați N. Mitescu și Gr. Atal, puu, pentru recurenți, în dezvoltarea motivelor de casare, d-nii avocați C. Xenii și B. Cernea, pentru intimați, și combaterei.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului V de casare²⁾:

«Exces de putere și violarea regulilor relative la raport. Am cerut Curții, pentru cazul când ar constata că actul de cumpărare al imobilului din calea Călărășilor No. 51, ar constitui o donațiune deghizată, să considere această pretinsă donațiune ca scutită de raport, tocmai din cauză că părțile au recurs la această formă indirectă, ceea ce denotă intenția donatorului de a scuti donațiunea de raport.

«In orice caz, am cerut ca să fu obligat a raportat numai banii ce se pretinde că i-am primit dela părintele meu și Curtea, prin exces de putere și violarea regulilor relative la raport și denaturarea actelor la care se referă prin considerente, a putut să mă condamne la raportul imobilului chiar, iar nu numai a sumei ce se pretindea că mi-a dat tatăl meu și cu care s'ar fi cumpărat imobilul.

Având în vedere că art. 751 cod. civil, obligă pe descendentele ce vine la succesiune a raportat coerezilor săi tot ce a primit ca dar, fie direct, fie indirect;

1) Vezi *Dreptul* No. 64 din 1913.

2) Celelalte motive sunt privitoare la chestiuni de fapt și de apreciere suverană a instanței de fond. NR.

Considerând că donațiunile deghizate sunt și ele daruri indirecte ;

Având în vedere că instanța de apel constată că prin actul de vânzare al imobilului din calea Călărași No. 59, către Basile Papazoglu se ascunde o donațiune deghizată ce a făcut de cujus cumpărătorului din act ; că, în realitate, imobilul a fost cumpărat de către de cujus cu banii săi și acest imobil l-a donat apoi recurentului ;

Considerând că art. 751 cod. civil, supune raportului toate donațiunile, fie directe, fie indirecte ; că prin urmare, e supusă raportului o donațiune deghizată, tipul donațiunii indirecte ; că, pe lângă aceasta, instanța de fond cercetează în aprecierea ei suverană, că ceea ce s'a dăruit este chiar imobilul, iar nu o sumă de bani ;

Că, așa fiind, față de aceste constatări de fapt, instanța de fond a făcut o justă aplicare a principiului raportului în legislația noastră și motivul urmează a fi respins.

Asupra motivului IV de casare :

« Lăces de putere. Curtea mă obligă a raportă suma de 70.000 lei, întemeindu-se pe acte intervenite între mine și alte persoane, care nu puteau nici profita, nici vătăma pe adversar, și înlătură actele intervenite între noi, din care se vede că nu puteam fi responsabil de cât de 55.000 lei, așa încât deciziunea conduce la rezultate de o gravă inechitate ».

Având în vedere că tribunalul, bazându-se pe de clară cuprinsă în scrisoarea din 27 Aprilie 1902, adresată de recurent fratelui său Christidi Papazoglu și prin care cel dintâi recunoaște că a cumpărat casele din strada Spătar cu 90.000 lei, după cum constată din actele de vânzare, bani din succesiune, de care sunt răspunzători față de surori, constată că această sumă de 90.000 lei, a fost luată de recurent din succesiune, iar nu 55.000 lei, și că 90.000 lei trebuie prin urmare raportați ;

Considerând că, în drept, sunt admisibile prezumpțiunile ori de câte ori e admisibilă proba cu martori ;

Că, în speță, fiind vorba de dovedirea masei succesoriale și aceeași comoștenitorii urmează a raportă, față cu imposibilitatea în care comoștenitorii s'au găsit de a-și procura probe scrise, atât proba cu martori cât și prezumpțiunile sunt fără îndoială mijloacele de dovedire legale și instanțele de fond au tot dreptul să le utilizeze pentru a-și forma convingerea ;

Că așa fiind, tribunalul nu a comis nici un exces de putere când, spre a hotărâ suma ce recurentul are a raportă, se întemeiază pe prezumpțiunile ce trage din scrisoarea și actele de vânzare amintite, iar motivul urmează de asemenea a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 23 Noembrie 1913

Președința d-lui Oscar N. Nicolescu, prim-președinte

G. Antonescu cu Elena Dumitriu Oțoșol și alții

DOTĂ. — ACT DOTAL. — FORMALITATEA TRANSCRIERII LA DOMICILIUL SOȚULUI. — NEÎNDEPLINIRE. — DACA ATRAGE NULITATEA ACTULUI. — ART. 1228 C. CIVIL ȘI 710 PR. CIVILĂ.

DOTĂ. — ACT DOTAL. — NETRANSCRIERE. — EFECȚE. — CONSIDERAREA AVEREI CA FIIND PARAFERNALĂ. — ART. 1228 C. CIV. ȘI 710 PR. CIVILĂ.

DOTĂ — ACT DOTAL. — AVERE PARAFERNALĂ. — IPOTECĂ LEGALĂ. — ART. 1753 ȘI 1757 C. CIVIL.

DOTĂ. — ACT DOTAL. — NETRANSCRIERE. — INSCRIȚIILE IPOTECARĂ. — VALIDITATE — ART. 1228 ȘI 710 PR. CIVILĂ.

PRIVILEGIU ȘI IPOTECA. — IPOTECĂ LEGALĂ. — INSCRIȚIUNE. — MANDAT, — AUTENTICITATE — ART. 1781 ȘI 1783 C. CIVIL.

1° Cu toate că prin art. 1228 cod. civil, se spune clar, că convențiunile matrimoniale trebuie făcute după formele prevăzute de procedura civilă, sub pedeapsă de nulitate, totuși neîndeplinirea transcrierii actului dotal în registrul tribunalului domiciliului soțului, formalitate prevăzută de art. 710 pr. civilă, nu poate avea de efect nulitatea actului, întrucât această formalitate nu este substanțială, edictată pentru solemnitatea și existența actului, ci numai pentru a pune în măsură pe cei de al treilea de a cunoaște incapacitatea excepțională a femeii în ce privește angajarea bunurilor sale dotale.

2° Netranscrierea actului dotal nu are de efect față de terții de cât neopozabilitatea dotalității și considerarea averii femeii prevăzută în act, de parafernala în loc de dotală.

3° Femeia nu are ipotecă legală asupra averii imobilului soțului numai pentru dota sa alienabilă, ci și pentru orice alte pretențiuni cari ar isvoră din foaia sa dotală și deci și pentru averea sa parafernala prevăzută într-o asemenea convențiune.

4° Cu toate că un act dotal nu poate prețui față de terții din cauza netranscrierii lui în registrele tribunalului domiciliului bărbatului, ca act dotal, ci ca o simplă convenție, totuși poate servi ori și când ca titlu pentru luarea unei inscripții ipotecare valabile.

5° Cu toate că prin art. 1781 cod. civil, se spune că mandatarii cari s'ar prezintă pentru creditor și debitor ca să ceară o inscripție ipotecară, trebuie să aibă o procură autentică, această regulă, însă, își are aplicarea numai în ceea ce privește ipotecile convenționale, iar nu și cele legale, în privința cărora există un text special, art. 1783 cod. civil, în care nu se mai vorbește de autenticitate, ci pur și simplu de mandatar, fără să mai arate felul mandatului.

No. 200. — S'a ascultat apelantul prin d-l avocat M. Pășcanu și intimata Elena N. Dimitriu Oțoțol prin d-l avocat Otulescu.

Curtea,

Acupra apelului făcut de G. Antonescu, contra sentinței cu No. 198 din 1913, a tribunalului Ilfov secția IV;

Având în vedere actele din dosar și concluziile părților;

Având în vedere că din aceste acte și concluziuni se constată: că, prin sentința No. 23 din 1908 a tribunalului Prahova, secția II-a, s'a pronunțat eșirea din indiviziune dintre C. G. Cărbunescu și frații și surorile lui a averii rămasă depe urma mamei și fratelui lor Efrosina G. Cărbunescu și Paul Pană Cărbunescu și s'a dispus prin tribunalul Buzău vânzarea trupului de moșie Schiopoia, pendinte de comuna Baba-Ana din acel județ;

Că, în ziua fixată pentru vânzare, Polixenia Dimitriu a adus la cunoștința tribunalului existența inscripției legale asupra acelei moșii, luată prin ordonanța No. 48 din 1908, pentru garantarea dotei ficei sale Elena, căsătorită cu C. G. Cărbunescu, și a cerut amânarea vânzării pentru citarea creditoarei, dar, opunându-se atât C. G. Cărbunescu, proprietarul moșiei, cât și creditorul G. Antonescu, apelantul de azi, pe motiv că inscripția a fost luată posterior scoaterii în vânzare și că, creditoarea se

poate prezenta ulterior la tablou, tribunalul a procedat la vânzare, punându-se însă în vederea concurențieră că, pe lângă sarcinile trecute în lista de sarcini, mai există asupra moșiei o ipotecă de 50.000 lei în favoarea creditului și inscripția ipotecară legală de 12.000 lei citată mai sus;

Că, adjudecându-se în asemenea circumstanțe imobilul asupra creditorului G. Antonescu, tribunalul procedează la radierea sarcinilor ce existau asupra moșiei și a inscripției luate prin ordonanța No. 48 din 1908, radiere care însă, în ce privește această din urmă inscripție, a fost anulată prin decizia Curții de apel, această secțiune;

Având în vedere că, acestea fiind faptele, G. Antonescu a chemat în judecată pe Elena Dimitrie Ototoțol ca să se stabilească față de ea nulitatea inscripției No. 48 din 1908, luată pentru garantarea dotei sale de 12.000 lei de Polixenia Dimitriu și să se ordone ștergerea ei, și pe C. G. Cărbunescu ca în calitate de vânzător al moșiei, să'l susție în acțiune și în or ce caz să fie obligat a plăti capital, procente și cheltuelile la care va fi condamnat și el din cauza acelei inscripții;

Având în vedere că, tribunalul prin sentința apelată a admis în parte acțiunea și numai în ce privește pe C. G. Cărbunescu pe care l-a obligat la plata sumei de 12.000 lei;

Având în vedere că, făcându-se apel de către G. Antonescu, s'a susținut în primul rând nulitatea acelei inscripțiuni pe motiv că se fondează pe un drept de ipotecă inexistent, întrucât actul dotal, care a servit de bază, nu a fost transcris cum cere legea în registrele tribunalului domiciliului soțului și ca atare este nul;

Având în vedere că, actul dotal prin care s'a constituit zestre Elenei Dimitriu Ototoțol la trecerea în căsătorie cu C. G. Cărbunescu, act ce se pretinde a fi nul, a fost încheiat înaintea celebrării căsătoriei, la tribunalul Ilfov, unde părțile împreună cu Polixenia Dimitriu, constituitoarea zestrei, s'au prezentat împreună în persoană și unde a fost autenticat și transcris;

Având în vedere că, din art. 710 și urm. pr. civilă se arată formalitățile de îndeplinit în ce privește foile dotale și anume: ca ambii soți mai înainte de celebrarea căsătoriei, împreună cu cei ce vor consti-

tui dota, să se prezinte în persoană sau prin procuratori speciali înaintea tribunalului domiciliului bărbatului, cu petiție iscălită de dâșii spre a cere autentificarea și transcrierea contractului în registrele tribunalului;

Având în vedere că, acestea fiind formalitățile ce trebuiesc îndeplinite, este cert că actul dotal citat, pe baza căruia s'a luat inscripție, a cărui nulitate se cere, este viciat, de oarece transcrierea lui nu s'a făcut cum cere art. 710 pr. civilă, în registrele tribunalului domiciliului soțului, care era tribunalul Buzău, ci în cele ale tribunalului Ilfov;

Considerând că, dacă actul este viciat din acest punct de vedere, aceasta nu însemnează, că el este nul și neexistent pentrucă, spre a fi considerat ca atare, ar fi trebuit să fie lipsit de formalitățile substanțiale cerute *ad solemnitatem*, cum este autentificarea lui înaintea celebrării căsătoriei, ceea ce nu este cazul, pentrucă, cum s'a arătat, acestea au fost îndeplinite;

Că, deși prin art. 1228 c. civ. se spune clar, că convențiile matrimoniale trebuiesc făcute după formele din procedura civilă sub pedeapsă de nulitate, totuși neîndeplinirea transcrierii actului dotal în registrul tribunalului domiciliului soțului, formalitate prevăzută de art. 710 pr. civilă, nu poate avea de efect nulitatea actului, întrucât această formalitate nu este substanțială, edictată pentru solemnitatea și deci existența lui, ci numai pentru a pune în măsură pe cei de a treilea să cunoască incapacitatea excepțională a femeii, în ce privește angajarea bunurilor sale dotale; că, singurul lucru ce se poate admite în un asemenea caz este neopozabilitatea actului dotal celor de al treilea, în favoarea cărora s'a creat transcrierea ca măsură de publicitate, iar nu nulitatea lui care nu se poate justifica;

Considerând că, dacă netranscrierea actului dotal în registrele tribunalului domiciliului bărbatului, are ca consecință numai neopozabilitatea lui terților, trebuie a recunoaște în acelaș timp că și această neopozabilitate nu poate avea o întindere ilimitată, ci numai în ce privește dotalitatea bunurilor, cari sunt socotite ca parafernale, pentru că numai aceasta îi interesează și 'i-ar putea vătămă; că, a admite altfel, ar fi a se depăși scopul urmărit prin transcri-

ere și publicitate și aceasta într'un mod cu totul inutil;

Considerând că, netranscrierea actului dotal având de efect neopozabilitatea dotalității și considerarea averii femeii, prevăzută în act, de parafernă în loc de dotală, urmează a vedea dacă convenția matrimonială astfel redusă față de terți poate da naștere unei ipotece legale în favoarea femeii pentru o asemenea avere și a servi astfel de fundament unei inscripții valabile;

Având în vedere că prin art. 1754 c. civ. se spune, cum se arată și prin art. 1281, care se ocupă special de regimul dotal, că femeia are ipotecă pentru dota sa alienabilă;

Având în vedere, de altă parte, că prin art. 1753, se vorbește de drepturile și creanțele femeii în general, iar prin art. 1757, că ea va putea încă să ceară inscripție și pentru orice pretențiune ar putea avea contra bărbatului în virtutea foei sale dotale;

Considerând că din combinația acestor texte rezultă în mod evident că femeia nu are ipotecă legală — cum s'a pretins — numai pentru dota sa alienabilă, ci și pentru orice alte pretențiuni, destul — și aci este singura restricție — ca ele să isvorască dintr'o foae dotală, care în art. 1757 citat are un înțeles larg de convenție matrimonială;

Considerând că femeia având ipotecă pentru orice pretențiuni ar rezulta din convenția matrimonială, are, se înțelege ușor, și pentru averea sa parafernă, prevăzută în o asemenea convenție, pentrucă cuvântul de pretențiune, în înțelesul general în care este întrebuițat în art. 1757, cuprinde în sine și pe acelea relative la parafernă și nici nu ar putea fi altfel, când mai cu seamă există și în acest caz acelaș motiv juridic de protecție pentru drepturile femeii ca și în materie de dotă;

Considerând că femeia având ipotecă legală și pentru pretențiunile privitoare la averea parafernă cuprinsă în convenția matrimonială, este cert atunci, că ori de câte ori, ca în speță, actul dotal din cauza viciului netranscrierii la tribunalul domiciliului bărbatului, numai prețuește față de terți ca dotal, ci ca o simplă convenție matrimonială, poate servi ca titlu pentru luarea unei inscripțiuni valabile;

Considerând că aceasta fiind regula în materie, a decide că inscripția luată de Polixenia Dumitriu prin

ordonanța cu No. 48 din 1908, este valabilă și trebuie a-și produce efectul ei, întrucât are la bază o ipotecă legală decurgând din pretențiunile ce Elena Dumitriu Otoțol are contra soțului pentru paraferna sa cuprinsă în convenția matrimonială;

Considerând că, chiar dacă s'ar putea admite că femeia în dreptul nostru ar avea ipotecă legală numai pentru garantarea dotei sale, încă inscripția luată de Polixenia Dumitriu, este valabilă, întrucât are de fundament tot dota, căci deși actul dotal este viciat, cum s'a arătat, și prin urmare în principiu neopozabil terților, G. Antonescu nu poate însă a se prevala de această neopozabilitate, fiindcă el a avut cunoștința de act și astfel vițiul de netranscriere s'a acoperit în privința lui;

Că, deși prin art. 723 pr. civ., se spune că cunoștința celui de al treilea, afară de cazuri de viclenie, nu este o pedică de neopozabilitate a actului netranscris, se înțelege însă prin aceasta că este vorba de cunoștința ce s'ar putea avea altfel decât prin titlul său, pentru că atunci când din chiar titlu rezultă proba existenței unui drept anterior netranscris, se deduce o aderare, care nu-i mai permite să pretindă neopozabilitatea lui;

Că, G. Antonescu a avut cunoștința de existența actului dotal și nu a făcut nici o rezervă în privința nulității lui, se stabilește în fapt în deajuns din titlul său, ordonanța de adjudecare, în care se menționează de ordonanța No. 48 din 1908, prin care s'a luat de către Polixenia Dumitriu inscripția legală pentru garantarea dotei fiicei sale Elena, căsătorită cu C. G. Cărbunescu, se arată că tribunalul în ziua vânzării a adus la cunoștința concurenților existența acelei inscripții legale, și ceva mai mult că G. Antonescu n'a făcut nici o rezervă în privința nevalabilității ei, de oarece s'a opus numai la amânarea vânzării pentru citarea creditoarei, pe motiv că inscripția a fost luată în cursul vânzării și creditoarea se poate prezenta la tablou;

Că, dar, având cunoștința la adjudecarea imobilului asupra lui de actul dotal și neputând invoca din această cauză neopozabilitatea lui, inscripția luată în asemenea condiții este valabilă și din acest punct de vedere și așa fiind primul motiv de apel este nefundat.

Având în vedere, că în al doilea rând, s'a susținut ca motiv de apel nulitatea inscripției cu No. 48 din 1908, și pentru cuvântul că a fost luată de o persoană fără calitate și anume de avocatul Ion S. Ionescu, ca mandatar al constitutoarei zestre, Polixenia Dumitriu, în virtutea unei procuri numai legalizată contrar dispozițiilor art. 1781 și 1783 c. civil;

Având în vedere că, deși prin art. 1781 se spune că mandatarii cari s'ar prezenta pentru creditor și debitor a cere inscripția trebuie să aibă o procură autentică; această regulă însă și are aplicația numai în ce privește ipotecile convenționale, nu însă și cele legale, în privința cărora există un text special, art. 1783, în care nu se mai vorbește de autenticitate, ci pur și simplu de mandatar, fără să mai arate felul mandatului;

Considerând că, chiar dacă s'ar putea presupune că și mandatul procuratorilor, care ar cere inscripția legală, ar trebui să fie autentic cum prevede art. 1781, încă neautenticitatea unui asemenea mandat nu poate

să atragă nulitatea inscripției, pentru căvântul că inscripția în legea actuală, în deosebi de cece era în trecut, nu este un act solemn, ci o formă de publicitate, care poate să subsiste ori de câte ori, că în specie nu este viciată însuși publicitatea, care interesează pe terți, ci modul de prezentare al părților, care nu poate vătăma în nimic acelor și astfel nu poate constitui pentru ei o formalitate substanțială a cărei nerespectare să le dea dreptul a cere nulitatea;

Considerând, pe lângă aceasta, că inscripția legală este o măsură de protecție și conservare a averii incapabililor și având un asemenea caracter nu se concepe ideea de o formalitate riguroasă, ca aceea a autenticității mandatului procuratorului, când mai cu seamă legiuitorul în această materie a încredințat dreptul de a cere inscripția la mai multe persoane și chiar procurorului tribunalului (art. 1759);

Considerând, dar, față de cele expuse, că nici acest al doilea motiv de apel nu este fondat, bine tribunalul a respins acțiunea îndreptată de G. Antonescu, contra Elenei Dumitriu Otoțol, și așa fiind apelul lui cu privire la acest punct este neîntemeiat;

Având în vedere că G. Antonescu, pe lângă cele două motive de apel examinate, a mai formulat și un al treilea, prin care tinde ca apelul să fie admis cel puțin față de C. G. Cărbunescu, spre a fi obligat acesta nu numai la plata capitalului de 12.000 lei, cum a hotărât tribunalul, ci și a procentelor și a cheltuielilor;

Având în vedere că, temeiul ce se invoacă în acest scop este o achiesare completă din partea lui C. G. Cărbunescu la acțiunea subsidiară îndreptată contra lui;

Având în vedere că acesta, cum se vede din sentința tribunalului, a declarat în instanță că recunoaște obligația și nu face nici o obiecțiune, fie că va restitui suma fostei sale soții, fie că o va plăti lui G. Antonescu;

Considerând că, făcând o asemenea declarație din care nu rezultă vreo rezervă în privința procentelor, tribunalul urma să-l oblige și la plata lor; că, nu se poate susține, cum face prima instanță, că ele nu erau certe și lichide, de oarece se cerea, cum se vede și din petiția de apel, procente legale și dela data de când G. Antonescu va fi achitat Elenei Dumitriu Otoțol capitalul, cece era determinat și nu conținea nimic de incert;

Considerând că G. Antonescu, având dreptul și la procente legale din ziua achitărei capitalului de 12.000 lei, urmează a fi obligat C. G. Cărbunescu și la plata lor; că, cece nu poate însă să pretindă azi, sunt numai cheltuielile cari nu sunt, cum se arată și de tribunal, certe și lichide spre a face obiectul unei cereri;

Considerând că apelul lui G. Antonescu fiind, cum s'a arătat, fundat numai în privința procentelor legale, urmează a se admite numai asupra acestui punct, obligând prin urmare pe C. G. Cărbunescu, la plata sumei de 12.000 lei, cu dobânda legală din ziua în care G. Antonescu va fi achitat creanța Elenei Dutru Otoțol.

Pentru aceste motive, admite, în parte, apelul, etc.

Semnați: V. Antinescu, St. Mladoveanu, I. Coandă,
N. N. Săulescu.

Opiniune.

Având în vedere apelul făcut de Gheorghe Antonescu, în contra sentinței tribunalului Ilfov, secț. IV, cu No. 198 din 14 Martie 1913;

Având în vedere că, prin această sentință, tribunalul a admis acțiunea intentată de G. Antonescu numai față de Const. G. Cărbunescu, obligându-l să plătească suma de lei 12.000, și a respins-o față de intimata Elena Dumitriu Oțoțol;

Având în vedere că, prin acțiunea sa, G. Antonescu chiamă în judecată : 1) pe Elena N. Dumitriu-Oțoțol, spre a se ordona, față de dânsa, ștergerea din registrul de inscripțiuni al tribunalului Buzău, a inscripțiunii legale operată în virtutea ordonanței aceluiaș tribunal, cu No. 3742 din 24 Martie 1908, asupra moșiei Șchiopoaia din județul Buzău, ca fiind nulă și neavenită ; 2) pe Const. G. Cărbunescu, în mod subsidiar, spre a fi condamnat la plata întregii sume, a procentelor și a cheltuelilor ce G. Antonescu ar fi nevoit să plătească sau să suporte din cauza inscripțiunii luate în favoarea intimatei Elena N. Dumitriu-Oțoțol ;

Având în vedere că, din actele prezentate și din debaterile urmate în instanță, se constată, în fapt, că Polixenia N. Dumitriu a constituit dotă fiicei sale Elena, la trecerea ei în căsătorie cu Const. G. Cărbunescu, între altele, și o avere alienabilă în valoare de 12.000 lei, prin actul dotal autentificat de tribunalul Ilfov, secția de notariat, la No. 6608 din 1903 și transcris în registrul special de dote al aceluiaș tribunal, deși soțul domiciliă în Buzău ; că, mai târziu, în Martie 1908, constituitoarea dotei cere luarea unei inscripțiuni ipotecare legale asupra moșii Șchiopoaia din județul Buzău, stăpânită în indiviziune de soțul C. Cărbunescu cu ceilalți moștenitori, rămași pe urma Eufrosinei G. Cărbunescu ; că această cerere se încuviințează prin ordonanța prezidențială a tribunalului Buzău, cu No. 3742 din 24 Martie 1908, și inscripțiunea ipotecară se înscrie în registrul respectiv sub No. 48 din 26 Martie ; că, scoțându-se în vânzare moșia Șchiopoaia, pentru eșire din indiviziune, ea se adjudecă asupra apelantului G. Antonescu, rămânând însă grevată de ipoteca legală a intimatei Elena Dumitriu-Oțoțol, întrucât creanța ei dotală nu se acoperise din prețul adjudecării, și întrucât vânzările cu licitație publică pentru eșire din

indiviziune nu purgează privilegiile și ipotecile ; că, în urmă, G. Antonescu intentează acțiune principală pentru a se ordona ștergerea acestei inscripțiuni ipotecare legale, ca fiind nulă, și tribunalul respingând acțiunea, el interjectează apelul de față în contra sentinței pronunțate ;

Având în vedere că G. Antonescu își întemeiază acțiunea, precum și apelul său, pe două motive principale și anume : 1) nulitatea inscripțiunii ipotecare legale luată de Polixenia Dumitriu la tribunalul Buzău sub No. 48 din 1908, pentru asigurarea restituirii zestrei constituită fiicei sale, intimata Elena Dumitriu-Oțoțol, pe motiv că foaie de zestre nu a fost transcrisă în registrul special de dote al tribunalului Buzău, în circumscripția căruia soțul Cărbunescu își avea domiciliul, ci în registrul tribunalului Ilfov, secția de notariat ; 2) nulitatea aceleiaș inscripțiuni pentru motivul că luarea inscripțiunii ipotecare a fost cerută de către constituitoarea dotei printr'un mandatar, fără procură autentică, contrariu dispozițiilor art. 1781 și 1783 cod. civ.

Asupra primului motiv de nulitate :

Având în vedere că, după art. 1228 cod. civ., convențiunile matrimoniale trebuiesc să fie făcute prin tribunal mai înainte de celebrarea căsătoriei, după formele stabilite de codul de procedură, sub pedeapsă de nulitate ;

Având în vedere că art. 708, 709 și 710 cod. proc. civ., așezate sub capit. X, intitulat „Convențiunile matrimoniale“, prescriu că „toate convențiunile matrimoniale sau contractele de căsătorie și foile dotale, se vor trece din cuvânt în cuvânt într'un registru special ce se va ține la grefa fiecărui tribunal de județ ; că contractul de căsătorie se va iscăli atât de bărbat cât și de femeie, precum și de părinții lor și de cei ce constitue dota, dacă dota există ; că, mai înainte de celebrarea căsătoriei, ambii soți, împreună cu cei ce au constituit dota, se vor prezenta în persoană sau prin procuratori speciali, înaintea tribunalului bărbatului, cu petiție iscălită de dânsii spre a cere autentificarea și transcrierea contractului de căsătorie în registrul tribunalului“ ;

Considerând că, din combinațiunea art. 1228 cod. civ. cu art. 708, 709 și 710 c. pr. civ., rezultă în mod evident că contractul de căsătorie, coprinzând fie avere mobilă, fie imobilă, care nu este transcris în registrul special de foi dotale, ținut de tribunalul domiciliului bărbatului, este nul față de terți, redactorii codului civil urmând în această privință, nu legislația franceză, ci legiurile noastre anterioare, adică Regulamentul organic al Munteniei, care zice în art. 335 : „Orice foaie de zestre se va trece din cuvânt în cuvânt în condica cea rânduită pentru

acest sfârșit, sub osândă pentru neurmărire a nu se ține foaia în seamă“, și Regulamentul organic al Moldovei, după care „toate alcătuirile de căsătorie întru care zestrea femeii ar trece de suma de una mie lei, nu vor avea tăria lor, de nu se vor trece în hotărâta pentru acest sfârșit condică“ (art. 7, anexa T);

Că, de aci urmează că ipoteca și inscripțiunea legală luată în temeiul unui contract de căsătorie la tribunalul domiciliului soțului, pentru asigurarea averei prevăzută într'însul, sunt nule față de terțiul achizitor al imobilului grevat de această ipotecă;

Considerând că, actul dotal al intimatei nu a fost transcris în registrul special de foi dotale ținut la tribunalul Buzău în circumscripția căruia domiciliu soțul Const. G. Cărbunescu, ci la tribunalul Ilfov; că, dar, acest act dotal este isbit de nulitate față de terțele persoane, și, prin consecință, inscripțiunea ipotecară legală, luată de constituitorul dotei în baza lui asupra moșiei Schiopoiaia, nu este valabilă, neavând existența legală, față de apelantul G. Antonescu care, cumpărând această moșie la licitație publică, este un terțiu, după cum se recunoaște de însăși intimata;

Având în vedere că, intimata susține, în apărarea sa, în prim rând, că actul său dotal este opozabil apelantului G. Antonescu, întrucât lipsa de publicitate, netranscrierea lui în registrul special al tribunalului Buzău, este înlocuită cu cunoștința personală ce G. Antonescu a dobândit, în mod public, înaintea tribunalului Buzău, cu ocaziunea adjudecării moșiei Schiopoiaia, despre existența actului dotal, act care se găsește menționat chiar în ordonanța de adjudecare și la care a aderat cel puțin în mod implicit;

Având în vedere, în fapt, ca din ordonanța de inscripțiune cu No. 3742 din 1908 și din ordonanța de adjudecare No. 5486 din 1908, se constată că inscripțiunea ipotecară legală a fost luată asupra moșiei Schiopoiaia de către Polixenia Dimitriu, constituitorul zestrei, la 26 Martie 1908, adică după ce fusese ordonată scoaterea în vânzare cu licitație publică a acestui imobil; că, această sarcină nefiind trecută nici în afișe și publicațiuni, și nici în lista de sarcini la ziua fixată pentru adjudecare, 28 Martie, procuratorul Polixeniei Dimitriu a cerut amânarea vânzării, pentru a fi chemată și mandanta lui ca creditoare în baza ordonanței de inscripțiune, cerere la care s'au opus atât proprietarii moșiei, cât și apelantul G. Antonescu, pentru motivul că inscripțiunea ipotecară fiind luată posterior scoaterii în vânzare a moșiei, nu se putea amâna licitațiunea, rămânând ca creditoarea să se înscrie la tablou; că, tribunalul a dispus a se procedea la vân-

zare, aducând la cunoștința concurenților „că mai există asupra moșiei Schiopoiaia și inscripțiunea ipotecară legală de lei 12.000 luată prin ordonanța înscrisă sub No. 48 din 1908;

Considerând, în drept, ca contractul de căsătorie este un contract solemn, autentic și public; că, legiuitorul a impus publicitatea în interesul terților ca el să cunoască regimul matrimonial al soților, incapacitatea excepțională a femeii măritate relativă la bunurile zestrăle, și ca să evite fraudele la care poate da loc regimul dotal; că, legiuitorul pentru a înlătura numeroasele contestațiuni ce s'ar fi putut ridica asupra punctului dacă terții au avut sau nu cunoștința despre convențiunea matrimonială a soților, a determinat anume formalitatea destinată a-i informa despre existența contractului de căsătorie, instituind un registru de foi dotale la grefa tribunalului și obligând pe soți și pe constituitorii dotei să ceară transcrierea contractului de căsătorie în acest registru special al tribunalului în circumscripția căruia este domiciliat soțul, și a sancționat această obligațiune cu pedeapsa nulității pe care o pronunță în mod formal, expres;

Considerând că, de aci rezultă, că transcrierea contractului de căsătorie în registrul special de foi dotale, constituie, nu o formalitate extrinsecă, ci o formalitate intrinsecă și substanțială pentru existența însăși a contractului de căsătorie față de terțele persoane;

Considerând că, este de principiu, că atunci când publicitatea unui act constituie o formalitate substanțială pentru existența lui față de anume persoane, această formalitate nu poate fi înlocuită prin echipolenți, adică cu cunoștința ce aceste persoane au putut avea despre act prin alte mijloace decât acela prevăzut de lege, mai ales când publicitatea este cerută în interes de ordine publică;

Considerând, în speță, că cunoștința personală ce intimata pretinde că G. Antonescu a avut despre actul ei dotal, nu este o cunoștință legală; că, dar ea nu poate acoperi nulitatea de care este isbit actul dotal și nu poate să-l facă opozabil terțiului achizitor al moșiei Schiopoiaia;

Că, chiar dacă, în mod cu totul ipotetic, s'ar admite, că cunoștința personală ar putea suplini lipsa de transcriere a actului dotal în registrul special, încă, din simplul fapt că la licitațiunea publică s'au pus în vederea concurenților numai existența inscripțiunii ipotecii legale, iar nu și actul dotal, spre a se putea constata vițiul lui, și din faptul că s'au menționat în ordonanța de adjudecare această inscripțiune și că apelantul opunându-se la amânarea vânzării a spus că creditoarea să se prezinte la tablou, nu se poate deduce cu temei că G. Antonescu

a aderat cel puțin în mod implicit la actul netranscris pe care nu-l văzuse, că a renunțat la drepturile ce-i aparțin ca terțiu detentor al moșiei grevate de ipotecă și că, prin urmare, este decăzut din dreptul de a se prevala de nulitatea actului dotal rezultând din netranscrierea lui;

Că, dar, astfel fiind, prima susținere făcută de intimată, în apărarea sa, este nefondată.

Având în vedere că intimata susține, în al doilea rând, că în ipoteza că actul său dotal nu ar fi opozabil lui G. Antonescu, atunci averea cuprinsă într'însul are caracterul de avere parafernă și ipoteca legală garantează chiar paraferna femeii măritate;

Având în vedere că art. 1281, 1754, 1759 și 1761 cod. civ., cari se ocupă de ipoteca legală a femeii măritate, prevăd această garanție pentru restituirea dotei alienabile; că art. 1757 c. civ. dispune că femeia poate să ceară în timpul căsătoriei, cu autorizația președintelui tribunalului, inscripțiune ipotecară asupra imobilului bărbatului său pentru orice pretențiune ar putea avea în contra lui în virtutea foei sale dotale;

Considerând că, din aceste texte, rezultă că codul civil român s'a depărtat de sistemul larg al codului francez și belgian asupra ipotecei legale a femeii măritate și a admis ipoteca legală pentru restituirea dotei alienabile și pentru orice pretențiune sau avantaju ce ar avea femeia în contra bărbatului său, însă, cu condițiunea ca ele să derive, să fie stipulate în contractul de căsătorie;

Considerând că, din termenii generali întrebuițați de art. 1753 cod. civ. de sub secțiunea „Despre ipotecile legale“, nu se poate trage un argument temeinic în sprijinul susținerii că ipoteca legală a femeii măritate garantează chiar averea ei parafernă, căci art. 1753 cod. civ. are de obiect de a determina numai persoanele cari beneficiază de o ipotecă legală și bunurile cari pot fi grevate de o asemenea ipotecă, iar nu de a specifica cari drepturi și creanțe ale femeii căsătorite, ale minorilor, ale interzișilor, ale Statului sunt asigurate de lege printr'o ipotecă;

Considerând că, după art. 1283 cod. civ., toată averea femeii, care nu este dotală, este parafernă sau extradotală; că, dar, paraferna fiind averea care nu este cuprinsă în constituirea de dotă, care nu a fost dată femeii prin contractul de căsătorie, nu poate fi asigurată prin ipotecă legală față cu textele de lege de mai sus;

Că, pe de altă parte, după art. 1285 cod. civil, administrația și folosința bunurilor parafernale aparținând femeii, ea nu are acțiune în contra bărbatului pentru aceste bunuri și nici ipotecă legală; că, dacă

dânsul le-a administrat în virtutea unui mandat, fie expres, fie tacit din partea soției, se nasc atunci raporturi între soți, nu în baza convențiunii matrimoniale, ci în baza mandatului intervenit, și bărbatul este ținut, conform art. 1286 cod. civil, de toate obligațiunile unui mandatar; or, mandatele nu are ipoteca legală asupra bunurilor mandatului său;

Considerând că, din cele ce preced, rezultând că ipoteca legală nu asigură paraferna femeii măritate, inscripțiunea ipotecară legală luată de Polixenia Dumitriu asupra moșiei Sschiopoaia, pentru garantarea restituirii sumei de lei 12.000, ca dotală, nu este valabilă, nici dacă această sumă este privită ca avere parafernă a intimătei;

Având în vedere că Elena Dumitriu-Oțoșol, pretinde că se găsește [chiar în cazul prevăzut de art. 1757 cod. civil, de oarece actul dotal nefiind transcris, dota între soți a devenit parafernă și a fost administrată de soțul Cărbunescu, în virtutea convențiunii matrimoniale; cu alte cuvinte, că dânsa are pretențiuni parafernale derivând din însuși contractul de căsătorie;

Considerând că această susținere este cu totul neîntemeiată pentru motivele: 1) că confundă dota cu paraferna; în adevăr, dota este averea care derivă din contractul de căsătorie, iar nu paraferna, care este averea ce nu se cuprinde într'un asemenea contract; 2) că față de terți, pentru ca ipoteca legală să garanteze o pretențiune a femeii rezultând din contractul de căsătorie, pentru ca articolul 1757 cod. civil să-și primească aplicarea, trebuie în prim loc, ca acest act dotal să fie valabil; ori, în speță, actul dotal al intimătei nefiind transcris la tribunalul Buzău, nu are ființă față de G. Antonescu, un terțiu, și deci Elena Dumitriu Oțoșol, nu poate să-i opună că are un drept sau o creanță derivând din acest act;

Considerând că astfel fiind, primul motiv invocat de apelantul G. Antonescu, în sprijinul apelului său, și anume nulitatea inscripțiunei ipotecare legale rezultând din netranscrierea actului dotal al intimătei, este fondat și urmează a se admite apelul și acțiunea, reformându-se sentința tribunalului fără a mai fi necesitate de a se examina și temeinicia celui de al doilea motiv de apel.

Pentru aceste motive, sunt de părere a se admite apelul făcut de G. Antonescu, în contra sentinței tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 198 din 14 Martie 1913, a se reforma această sentință, a se admite acțiunea făcută de G. Antonescu, în contra Elenei N. Dumitriu Oțoșol și a se ordona ștergerea din registrul de inscripțiuni ipotecare al tribunalului Buzău, a inscripțiunei legale de sub No. 48 din 1908, luată în virtutea ordonanței No. 3742 din 1908, asupra moșiei Schiopoaia, județul Buzău, pentru asigurarea sumei de lei 12.000, prevăzută în actul dotal autentificat de tribunalul Ilfov, secția de notariat la No. 5605 din 1903.

Semnat: Oscar N. Nicolescu.